

22.05.2013

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VM079:00/2012

Asia **OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN LAUSUNTO
METROPOLIALUEEN ESISELVITYKSEN LOPPURAPORTISTA**

Hallitus linjasi 5.6.2012 iltakoulussa kuntauudistuksen jatkovalmistelua metropolialueen osalta siten, että alueella tarvitaan sekä kuntarakenteen muutoksia että jonkin tyyppistä metropolihallintoa. Erilaiset vaihtoehdot metropoliratkaisuksi tuli selvittää alueen yhteisen suunnittelun ja ohjauksen tueksi. Hallitus teetti esiselvitystyön vaihtoehtojen selvittämiseksi ja tehdystä esiselvityksestä on 5.3.2013 julkaistu loppuraportti. Esiselvityksessä on kartoitettu tulevat kuntajakoselvitysalueet ja erilaiset vaihtoehdot metropoliratkaisuksi. Selvityshenkilöt ehdottavat kolmea vaihtoehtoista mallia: 1. suurkunnat ja sopimusyhteistyö, 2. vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto, 3. vahva vaaleilla valittu metropolihallinto ja vaihtoehtoiset kuntarakenteet.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa metropolialueen esiselvityksestä 22.5.2013 mennessä.

Pyydettynä lausuntona opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa esittää seuraavaa:

Esiselvitys on laaja yhteenveto, jossa on hyödynnetty metropolialuetta koskevia tutkimuksia, selvityksiä ja tulevaisuuden muutosennusteita. Esiselvityksen pääpaino keskittyy laajasti tarkastelemaan maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymyksiä sekä kilpailukyyn vahvistamista ja segregaaation ehkäisemisestä.

Selvityshenkilöt tarkastelevat hallinnon rakenteiden uudistamiseksi kahta päävaihtoehtoa, kuntaperusteista tai metropolihallintoon perustuvaa vaihtoehtoa sekä kolmantena näiden kahden yhdistelmää. Selvityshenkilöt suosittelevat toteutettavaksi mallia Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto.

Selvitys sivuaa vähäisessä määrin yleissivistävää koulutusta, varhaiskasvatusta ja päivähoitoa. Se ei myöskään sisällä tarkastelua kulttuuri- tai nuoriso- tai liikuntapalveluista. Selvityksen vaihtoehdossa 2 ehdotetaan, että seudun ammatillisen koulutuksen ylläpidon siirtoa metropolihallinnolle ja lisäksi vastuu ruotsinkielisten ja vieraskielisten palveluiden saatavuudesta siirtyisi metropolihallinnoille. Lisäksi vastuu maahanmuuttajien kotouttamisesta, koulutuksesta ja työllistämisestä siirtyisi metropolihallinnolle.

Päävaihtoehtojen lisäksi olevassa kolmannessa mallissa esitetään, että vahvan metropolihallinnon tehtävä on hoitaa koko toisen asteen koulutus.

Perusopetus ja varhaiskasvatus

Palveluverkot ja palveluiden kehittämisen kohdalla on todetaan, että taloudellisten etujen lisäksi, rakenteiden uudistaminen luo mahdollisuuksia henkilöstöressurssien suunnittelulle vapauttamalla resursseja muihin tehtäviin ja sitä kautta nostaa palvelun laatua tai monipuolisuutta. Suuruuden tuomien etujen kannalta kunnan suuruutta oleellisempaa on palveluyksikköjen toimivuus ja tasa-arvoinen saatavuus. Päivähoidon, esi- ja perusopetuksen tulee säilyä lähipalveluna hallintomallista riippumatta. Perusopetuksen tukipalveluiden ja kolmiportaisen tuen mallia on mahdollista metropolialueella yhtenäistää palvelemaan oppilaita tasapuolisesti.

Kaikissa eri vaihtoehdoissa on huomioitava, että päivähoito, esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen sekä taiteen perusopetuksen valtionosuuksien tulee taata toiminta ja sen kehittyminen.

Lukiokoulutus

Vahvassa metropolihallintomallissa lukiokoulutus ehdotetaan metropolihallinnon tehtäväksi. Lukiokoulutus ei ole kunnalle säädetty tehtävä vaan se perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön lupamenettelyyn. Lukiolain 4 §:ssä mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että koulutus on tarpeellista ja että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Koulutusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Luvassa määrätään kunnat, joissa koulutusta järjestetään, opetuskieli, koulutuksen järjestämismuoto, erityinen koulutustehtävä sekä muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot. Muutoksesta koulutuksen järjestämislupaan päättää asianomainen ministeriö.

Lukiokoulutuksen järjestäjät koko maassa 2011

Koulutuksen järjestäjät vuoden 2011 lopussa.	
	Lukiot
Yksityinen	36
Valtio	11
Kunta	232
Kuntayhtymä	5
Ahvenanmaan maakunta	1

Lähde: Tilastokeskus. Valtion luvuissa ovat mukana vielä normaalikoulut,

Valtakunnallisesti suurin osa lukiokoulutuksesta järjestetään kuntaperusteisesti. Metropolialue eroaa valtakunnallisesti siten, että siellä on koko maata merkittävästi enemmän yksityisiä lukiokoulutuksen järjestäjiä. Yksityiset koulutuksen järjestäjät kuitenkin sijoittuvat pääsääntöisesti Helsingin kaupungin alueelle. Sen lisäksi yksityisiä koulutuksen järjestäjiä toimii vain Tuusulassa. Helsingissä toimi kaupungin ohella 20 yksityistä koulutuksen järjestäjää. Lisäksi valtio ylläpitää kahta kielipainotteista koulua ja yliopiston yhteydessä toimii kaksi opettajankoulutusta antavaa harjoittelukoulua.

Kuntaperusteisessa vaihtoehdossa kaikki selvityksessä mainitut 14 kuntaa omaavat jo järjestämisluvat. Kuntajakolain (1698/2009) 36 §:n 1 momentin mukaisesti kuntien yhdistyessä siirtyvät lakkaavan kunnan oikeudet, luvat, omaisuus, velat ja velvoitteet uudelle kunnalle. Näin ollen kuntajakolain mukaisesti toteutettavat kuntamuutokset eivät edellytä uusia lupamenettelyjä. Samoin kuntien alueilla sijaitsevien yksityiset lukiokoulutuksenjärjestäjien sekä valtion lukiokoulutuksen järjestämisluvat pysyisivät voimassa ilman erillispäätöksiä.

Sen sijaan lukiokoulutuksen siirtäminen kunnilta metropolihallinnon alaisuuteen uudelle oikeushenkilölle, kuten kuntayhtymälle edellyttäisi järjestämisluvan hakumenettelyä. Tällöin hakijalla tulee olla laissa säädetyt edellytykset lukiokoulutuksen järjestämiseen. Alueellisen koulutustarpeen syntyminen edellyttäisi, mitä ilmeisimmin kuntien luopumista omista lukiokoulutuksen järjestämisluvistaan alueella, jotta voitaisiin katsoa syntyvän laissa säädettyä koulutustarvetta. Samoin hakijalla tulisi olla säädetyt edellytykset koulutuksen järjestämiseen. Koulutuksen rahoitus kohdentuisi voimassa olevien säännösten mukaisesti tällöin kuntien sijasta suoraan uudelle toimijalle.

Kuntapohjaisessa vaihtoehdossa lukiokoulutus säilyisi edelleen peruskuntien vastuulla. Kunnilla on toimivalta itse päättää oppilaitosverkostaan. Tätä on mm. Helsinki tehnyt viimeisten 15 – 20 vuoden kuluessa kokoamalla pienempiä toimipisteitä suuremmiksi

oppilaitoksiksi. Mikäli esimerkiksi Helsingin kaupunki maantieteellisesti laajenee, mahdollistaa se myös kaupungissa toimivien yksityisten lukiokoulutuksen järjestäjien sijoittaa toimipisteitään näille alueille.

Metropolihallinnon alaisuudessa toimivana koulutuksen järjestäjä voisi suunnitella ja kehittää nykyistä keskitetympin ja laaja-alaisemmin lukiokoulutusta. Jos metropolihallinto järjestäisi alueella myös ammatillista koulutusta, tulisi silloin selvittää järjestämiseen liittyvien mahdollisten synergiaetujen hyödyntämistä. Mikäli peruskunnat huolehtisivat edelleen perusopetuksen järjestämisestä, ei muutos synnyttäisi näiltä osin hallinnollisia kustannussäästöjä. Metropolihallinto ei kuitenkaan vaikuttaisi alue yksityisten lukiokoulutuksen järjestäjien kouluverkkoon. Lukiokoulutuksen keskittäminen esimerkiksi koulutuskuntayhtymälle myös erottaisi lukiokoulutuksen järjestämisen muusta kunnallisdemokratian päätöksenteosta. Se saattaisi olla myös raskas hallinnoida.

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaan kunta voi järjestää taiteen perusopetusta omalla päätöksellään. Kunta voi järjestää palvelut itse tai yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle opetustuntikohtaiseen valtiosuuteen oikeuttavan luvan. Samoin kuin lukiokoulutuksessa, lupaa hakevalla tulee olla ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Opetusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Uusia lupia voidaan myöntää tai vanhoja lupia laajentaa valtion talousarvion rajoissa.

Opetustuntikohtaisen valtiosuuden piirissä on 88 musiikkioppilaitosta ja 41 muiden taiteenalojen oppilaitosta (arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, sanataide, sirkustaide, tanssi, teatteritaide). Noin puolet valtiosuusoppilaitoksista on kunnallisia, noin puolet yksityisiä. Etenkin monet musiikkioppilaitokset ja käsityökoulut toimivat usean kunnan alueella. Etelä-Suomen oppilaitosverkko on varsin tiivis ja kattava, mutta tarjonta ei silti vastaa kysyntää. Haasteena palveluiden järjestämisessä on myös oppilaiden ikärakenne: varhaiskasvatuksesta aikuisiin. Ainakin varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten palvelut tulisi voida järjestää lähipalveluina.

Vastikään julkistetussa Leena Marsion selvityksessä *Hallintomallit taiteen perusopetuksessa* on kohderyhmänä 17 taiteen perusopetusta antavaa oppilaitosta, joista 14 sijaitsee pääkaupunkiseudulla. Oppilaitoksista viisi on kunnallisia ja loput yksityisiä. Selvityksessä ei tullut esille perusteita Vantaan musiikkiopiston ja kuvataidekoulun nykyisen kunnallisen hallintomallin muuttamiseksi. Kunnallisen opetuksen eduiksi koetaan muun muassa suora yhteys kaupungin palvelutuotantoon, toimialat ylittävään yhteistyöhön sekä strategiseen johtamiseen. Kunta hyväksyy niin kunnallisten kuin

yksityistenkin opetuksen järjestäjien opetussuunnitelmat. Oppilaitosten hallintomallista riippumatta kunnan/ kuntien taloudellinen tuki taiteen perusopetukselle on olennaisen tärkeää, jotta oppilasmaksut pystyttäisiin pitämään kohtuuden rajoissa.

Ammatillinen koulutus

Ammatillinen koulutus ei ole kunnallinen tehtävä, vaan järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön lupaa. Ammatillisen koulutuksen järjestäjistä (yhteensä 137) 11 on kuntia, 38 kuntayhtymiä ja 87 yksityisiä yhteisöjä tai säätiöitä. Valtio ylläpitää yhtä ammatillista oppilaitosta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle taikka valtion liikelaitokselle luvan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Edellytyksenä on, että koulutus on tarpeellista ja että luvan hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen.

Koska ammatillisen koulutuksen toiminta-alue on pääsääntöisesti kuntaa laajempi, alueellinen tai myös valtakunnallinen, koulutuksen järjestäjä- ja omistus pohja on muotoutunut laajaksi. Ammatillinen koulutus on pääosin seutukunnallisiin, maakunnallisiin tai valtakunnallisiin tarpeisiin suunnattua ja monelta osin toimialakohtaista.

Em. perusteella ammatillisen koulutuksen järjestäjä rakenteen kannalta selvityshenkilöiden esittämä kuntaperusteinen järjestelmä ja kuntien yhteistoimintaan perustuva kuntayhtymämalli on selkeä ja täyttää laissa koulutuksen järjestäjäorganisaatiolle säädetyt edellytykset.

Koska esiselvitys ei sisällä säädösehdotuksia, metropolihallintopainotteinen vaihtoehto on vielä siinä määrin yleisellä tasolla kuvattu, että sen puitteissa ei vielä voida hahmottaa järjestäjäorganisaatiota, jolle ammatillisen koulutuksen järjestämislupa voitaisiin myöntää. Selvityksen vaihtoehtojen tarkastelu näyttäisi lähteneen nimenomaan kunnan lakisääteisten tehtävien järjestämisestä. Selvityksessä on käytetty lähdekirjallisuutena mm. Kainuun hallintokokeilua koskevaa hallituksen esitystä ja seurantamateriaalia.. Kainuun mallissa toimijana oli kuntayhtymä, joka voi toimia myös ammatillisen koulutuksen järjestäjänä. Ammatillisessa koulutuksessa on järjestämislupa perustuva säätelyjärjestelmä ja esim. Kainuun osalta toiminnan säätely toimi normaalisti järjestämisluvalla.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoamista jatketaan hallitusohjelman mukaisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö on suosittanut mm. Metropolialueella koulutuksen järjestäjäverkon kokoamisen jatkamista. Järjestäjäverkko on edelleen hajanainen.

Esiselvityksen vaihtoehdoissa on oikeansuuntaisia tavoitteita, mutta ne eivät kuitenkaan ratkaise alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjaverkon haasteita. Selvitysalueiden kunnat ovat mukana Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymässä (Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo ja Tuusula), Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymässä jäsenkuntia ovat Orimattila, Askola, Lapinjärvi, Myrskylä, Pornainen, Pukkila ja Sipoo. Samkommunen för utbildningen i Östra Nylandin jäsenkuntia ovat Porvoo, Sipoo, Loviisa, Pernaja, Lapinjärvi, Myrskylä, Loviisa ja Ruotsinpyhtää.

Espoon koulutuskuntayhtymässä Omniassa jäsenkuntia ovat Espoon kaupungin lisäksi Kauniainen ja Kirkkonummi. Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Luksia jäsenkuntia ovat Hanko, Inkoo, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti. Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki ovat ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjiä.

Kuntapohjaisten järjestäjien lisäksi metropolialueella toimii lisäksi 28 yksityisen yhteisön tai säätiön ylläpitämää koulutuksen järjestäjää. Kuntia ml. Helsinki ja Vantaa ovat myös useiden näiden yksityisten järjestäjien omistajina. Esimerkiksi Hyria koulutus Oy:n omistajia ovat Hyvinkää, Riihimäki, Loppi, Hausjärvi sekä Hyvinkää-Riihimäen Seudun Ammattikoulutussäätiö. Oy Porvoo International College Ab:ssä omistajakuntina ovat mm. Porvoo ja Sipoo.

Esitetyt vaihtoehdot, sekä kuntaperusteinen että metropolihallintoon painottuva vaihtoehto merkitsisivät jo toimivien, osittain laajapohjaisempien koulutusorganisaatioiden hajoamista ja järjestäjäkentän pirstoutumista entisestään. Kuntaperusteisessa mallissa kuntayhtymillä on edelleen keskeinen asema muiden edellä mainittujen järjestäjäorganisaatioiden ohella ammatillisen koulutuksen järjestäjaverkon kokoamisessa.

Selvityksessä esitetyt vaihtoehdot ovat ammatillisen koulutuksen osalta vielä varsin yleisellä tasolla, joten niiden perusteella ei vielä riittävästi voida arvioida niiden vaikutuksia ammatillisen koulutuksen palvelukyvyyn ja järjestämisedellytysten vahvistamisen kannalta.

Korkeakoulupolitiikka

Metropolialueen esiselvityksessä todetaan korkeakoulupolitiikan näkökulmasta, että kansainvälisen kilpailukyvyyn osalta tulevaisuuden keskeiseksi kysymykseksi muodostuu se, miten otetaan käyttöön alueen kehityspotentiaali ja sen kaikki resurssit.

Vuoden 2010 alusta voimaan tullut yliopistolaki vahvisti yliopistojen taloudellista ja hallinnollista autonomia sekä edellytyksiä kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen yhteistyön tiivistämiseen tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa. Käynnissä oleva ammattikorkeakoulu-uudistuksen tavoitteena on vahvistaa koulutuksen ja tutkimus- ja

kehitystyön laatua, vaikuttavuutta ja tehokkuutta erityisesti työelämässä ja alueellisesti. Vuoden 2014 alusta uudistettavat ammattikorkeakoulujen toimiluvat, koulutusvastuut ja rahoitusmalli tukevat tämän tavoitteen saavuttamista. Valtionosuusuudistuksen aikataulussa ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuu on tarkoitus siirtää kokonaan valtiolle ja muodostaa niille yliopistojen tavoin itsenäinen oikeushenkilöasema.

Metropolialueen selvityksessä on esitetty kolme vaihtoehtoista mallia, joissa kaikissa metropolihallintomalli ja kuntarakenne on sidottu toisiinsa. Yhteinen metropolihallintomalli turvaa kaikissa vaihtoehtoissa kilpailukyvn ja osaamisen kehittämisen laajalla metropolialueella ja mahdollistaa myös laajemman metropolialueen eli koko Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen kattavan yhteistyön ja työnjaon kehittämisen, osaamisen ja kilpailukyvn vahvistamiseksi

Kulttuuripalvelut

Metropolialueen esiselvityksessä on tarkasteltu alueen erilaisia rakennemuutosvaihtoehtoja ja varsin kattavasti kuntien tuottamia palveluita. Selvityksessä olisi ollut tarpeen tarkastella myös kulttuuripalveluita, sillä ne ovat kuntalaisten peruspalveluita ja kuntien kulttuuritoimintalain perusteella niiden järjestäminen kuuluu kunnan tehtäviin.

Eri vaihtoehtoja harkittaessa kulttuuripalveluiden järjestäminen tulee jatkossa ottaa huomioon siten, että palvelut ovat tasa-arvoisesti kansalaisten saatavilla Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaisesti. Metropolialueella tämä on erityisen tärkeää laajan väestöpohjan vuoksi. Kulttuuripalvelut luovat asukkaille hyvinvointia ja edistävät sosiaalista eheyttä. Ne työllistävät ja ovat taloudellisesti merkittäviä etenkin selvitysalueella, sillä yli 50 % Suomen kulttuurialojen arvonlisäyksestä tuotetaan metropolialueella.

On otettava huomioon, että kuntien kulttuuripalvelut vaihtelevat kunnittain metropolialueella. Esimerkiksi Helsingissä tarjonta on laajaa ja kattavaa, mutta reuna-alueilla palveluita on vähemmän.

Selvityksessä esitetyt vaihtoehtoiset mallit eivät eroa kulttuuripalveluiden näkökulmasta merkittävästi, sillä yleisen kulttuuritoiminnan osalta kulttuuripalvelut tulee kunnan joka tapauksessa lainsäädännön pohjalta järjestää. Taide- ja kulttuurialan valtionosuuslaitoksia sijaitsee metropolialueella useissa kunnissa, pääosa Helsingissä.

Jatkossa on keskeisintä turvata asukkaiden mahdollisuus käyttää kulttuuripalveluita tasa-arvoisesti.

Nuorisopolitiikka

Metropolialueella asuu merkittävä osuus maamme nuorista. Alle 29-vuotiaita on lähes 470 000, joka on 36 % alueen koko väestöstä.¹ Nuorisopolitiikalla parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja muun muassa huolehtimalla siitä, että nuorten tarvitsemat erilaiset palvelut harrastuksista ulkopuolisuutta ja syrjäytymistä ehkäiseviin palveluihin ovat laadukkaat, riittävät ja nuorten saavutettavissa. Metropolialueen yksi erityispiirre on maahanmuuttajataustaisten väestön osuus valtaväestöstä verrattuna muuhun osaan maata. Koska maahanmuuttajataustainen väestö on keskimäärin valtaväestöä nuorempaa, niin tämä korostaa vahvan nuorisopolitiikan tärkeyttä. Metropolialuetta kehitettäessä tulee muistaa toteuttaa myös nuorisolain 8 §:ssä edellytetty nuorten kuuleminen ja mahdollisuus osallistua asioiden käsittelyyn.

ICT ja sähköiset palvelut

Hallitusohjelmassa on todettu sähköisten palveluiden sekä tieto- ja viestintäteknologian suuri merkitys julkisessa hallinnossa. Metropolialueen esiselvityksessä todetaan, että metropolialueen tulisi toimia suunnannäyttäjänä ja veturina valtakunnallisessa kehittämistyössä, ja että nykytilanne on johtanut pirstoutuneeseen palveluarkkitehtuuriin. Opetus- ja kulttuuriministeriön kannalta tieto- ja viestintäteknikan palveluiden yhtenäisyys ja sähköisten palveluiden kehittäminen ja hyödyntäminen koko maata kattavana, asiakkaille helposti käytettävänä toimintana, on tärkeää.

Yhteenveto

Yhteinen metropolihallintomalli turvaa kaikissa vaihtoehdoissa kilpailukyvyyn ja osaamisen kehittämisen laajalla metropolialueella ja mahdollistaa myös laajemman metropolialueen eli koko Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen kattavan yhteistyön ja työnjaon kehittämisen, osaamisen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäväalueista varhaiskasvatus, päivähoito ja perusopetus tulee toteutua lähipalveluna kuten myös taiteen perusopetus siltä osin kun se on suunnattu lapsille ja nuorille. Yhteistyö ja sen jatkuminen näissä palveluissa on tärkeää ja mahdollista toteuttaa hallinnollisista rakenteista riippumatta.

Esitetyt vaihtoehtoiset mallit eivät eroa myöskään kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden näkökulmasta merkittävästi, sillä yleisen kulttuuritoiminnan osalta kunta järjestää kulttuuripalvelut lainsäädännön pohjalta.

Ammatillinen- ja lukiokoulutus eivät ole kunnallisia palveluita vaan edellyttävät opetus- ja kulttuuriministeriön lupaa. Selvityksessä esitetyt vaihtoehdot ovat näiden koulutusten osalta vielä varsin yleisellä tasolla, joten niiden perusteella ei voida vielä riittävästi arvioida niiden vaikutuksia lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen palvelukyvyyn ja järjestämisedellytysten vahvistamisen kannalta.

---

¹ SOTKANet, väestötilastot v. 2011. Valtakunnallisesti alle 29-vuotiaiden osuus on 34 % koko maan väestöstä. Nuoria on Metropolialueella tilaston mukaan 469 690 alle 29-v.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Opetusneuvos

Merja Lehtonen

Tiedoksi

Jukka Gustafsson
Martta October
Eeva-Riitta Pirhonen
Hannu Siren
Riitta Kaivosoja